
Udruženja znanja

Koji su ciljevi i prioriteti udruženja znanja?

Ciljevi su udruženja znanja jačanje sposobnosti Europe za inovacije i poticanje inovacija u području visokog obrazovanja, poslovnog sektora i šireg društveno-gospodarskog okruženja. Njima se nastoji postići jedan ili više sljedećih ciljeva:

- razvoj novih, inovativnih i multidisciplinarnih pristupa poučavanju i učenju
- poticanje poduzetništva i poduzetničkih vještina nastavnog osoblja u visokom obrazovanju i osoblja društva
- olakšavanje razmjene, protoka i zajedničkog stvaranja znanja.

Glavna je pozornost usmjerena na projekte koji doprinose modernizaciji europskih sustava visokog obrazovanja kako je navedeno u Komunikaciji EU-a iz 2017. o obnovljenom planu EU-a za visoko obrazovanje¹, poimence:

- rješavanje budućih nejednakosti u vještinama i promicanje izvrsnosti u razvoju vještina;
- izgradnja inkluzivnih i povezanih sustava visokog obrazovanja;
- osiguravanje da visoka učilišta doprinose inovacijama;
- potpora učinkovitim i djelotvornim sustavima visokog obrazovanja.

Dodatan naglasak stavljen je na iskorištavanje postojećih inicijativa i na inteligentnu upotrebu digitalnih alata, kako je preporučeno u Komunikaciji EU-a o otvaranju obrazovanja iz 2013.²

Što je udruženje znanja?

Udruženja znanja transnacionalni su strukturirani projekti usmjereni na rezultate, posebno između visokog obrazovanja i poslovnog sektora. Udruženja znanja otvorena su za bilo koju disciplinu, bilo koji sektor i za međusektorsku suradnju. Partneri dijele zajedničke ciljeve i njihovo djelovanje usmjereno je rezultate i ishode od kojih će imati zajedničku korist. Rezultati i očekivani ishodi jasno su definirani, realistični i bave se pitanjima koja su utvrđena u analizi potreba.

Udruženja znanja trebala bi imati kratkoročan i dugoročan utjecaj na širok raspon uključenih dionika na pojedinačnoj i organizacijskoj razini te na razini sustava.

Udruženja znanja općenito su usmjerena na suradnju među organizacijama s poslovnim nastanom u zemljama sudionicama programa. Međutim, organizacije iz partnerskih zemalja mogu sudjelovati u udruženju znanja kao partneri (ne kao podnositelji zahtjeva) ako njihovim sudjelovanjem projekt dobiva nužnu dodanu vrijednost.

Koje se aktivnosti podupiru u okviru te aktivnosti?

U okviru udruženja znanja provodi se koherentan i opsežan skup međusobno povezanih aktivnosti koje su fleksibilne i koje se mogu prilagoditi različitim sadašnjim i budućim kontekstima i kretanjima diljem Europe. Na sljedećem popisu navedeni su primjeri aktivnosti:

- Poticanje inovacija u visokom obrazovanju, poslovnom sektoru i u širem društveno-gospodarskom okruženju:
 - zajednički razvoj i provedba novih metoda učenja i poučavanja (kao što su novi višedisciplinarni kurikulumi, poučavanje i učenje usmjereno na učenika i utemeljeno na stvarnim problemima)
 - organiziranje kontinuiranih obrazovnih programa i aktivnosti s poduzećima i unutar njih
 - zajednički razvoj rješenja za izazovne probleme, proizvode i inovacije procesa (studenti, profesori i stručnjaci zajedno).
- Razvoj poduzetničkog načina razmišljanja i poduzetničkih vještina:
 - stvaranje programa za stjecanje i primjenu transverzalnih vještina u različitim programima visokog obrazovanja razvijenih u suradnji s poduzećima i kojima se nastoje ojačati zapošljivost, kreativnost i novi profesionalni putevi
 - uvođenje obrazovanja o poduzetništvu u sve discipline kako bi se studentima, istraživačima i nastavnom osoblju prenijeli znanje, vještine i motivacija za uključivanje u poduzetničke aktivnosti u raznim okruženjima
 - otvaranje novih mogućnosti za učenje praktičnom primjenom poduzetničkih vještina, što može uključivati i/ili dovesti do komercijalizacije novih usluga, proizvoda i prototipova pa sve do stvaranja novih i supsidijarnih poduzeća.
- Poticanje protoka i razmjene znanja između visokog obrazovanja i poduzeća:
 - aktivnosti povezane sa studijem u poduzećima koja su u potpunosti uključena u kurikulum, priznata i bodovana
 - organiziranje probnih inovativnih mjera i njihovo ispitivanje
 - razmjene studenata, istraživača, nastavnog osoblja i osoblja društva na ograničeno razdoblje
 - uključenost osoblja društva u poučavanje i istraživanje.

U okviru udruženja znanja mogu se organizirati aktivnosti mobilnosti studenata, istraživača i osoblja radi učenja ako se njima podupiru ostale aktivnosti udruženja ili ako ih nadopunjuju te ako donose dodanu vrijednost za ostvarenje ciljeva projekta. Aktivnosti mobilnosti ne čine osnovne aktivnosti udruženja znanja; širenje i unapređenje tih aktivnosti moralo bi se poduprijeti u okviru ključne aktivnosti 1 ovog programa ili u okviru drugih instrumenata financiranja.

Koje su temeljne osobine udruženja znanja?

Ključne osobine udruženja znanja jesu:

- **Inovacije** u visokom obrazovanju i inovacije u poduzećima i njihovu društveno-gospodarskom okruženju s pomoću visokog obrazovanja; inovacijama se smatraju najmodernije inovacije povezane s određenim projektom, okvirom partnerstva i analiziranim potrebama.
- **Održivost** suradnje sveučilišta i poslovnog sektora. Snažno i predano partnerstvo s uravnoteženim sudjelovanjem poduzeća i visokih učilišta ključno je za uspjeh udruženja znanja. Uloga i doprinos svake organizacije sudionice i svakog pridruženog partnera moraju biti konkretni i komplementarni.
- **Učinak** koji nadilazi životni ciklus projekta i organizacije uključene u udruženje. Očekuje se da će se partnerstvo i aktivnosti nastaviti. Zbog toga ishodi/rezultati ne moraju stajati sami za sebe nego moraju biti povezani s postojećim poduzećima, programima, projektima,

platformama, pothvatima itd. ili integrirani u njih. Promjene na visokim učilištima i u poduzećima moraju biti mjerljive. Rezultati i rješenja moraju biti prenosivi i dostupni široj publici.

Udruženja znanja visoko su konkurentan dio programa Erasmus+. Zajednički atributi uspješnih prijedloga su:

- pouzdani odnosi između visokih učilišta i poduzeća: udruženja znanja moraju pokazati predanost i dodanu vrijednost svih partnera, pri čemu je nužna snažna i uravnotežena uključenost poslovnog sektora i sektora visokog obrazovanja. Dobro osmišljen prijedlog rezultat je bliske suradnje među potencijalnim partnerima i utemeljen je na čvrstoj analizi potreba
- njihov inovativni i transnacionalni karakter koji je vidljiv u svim kriterijima.

U valjanoj analizi potreba objašnjena je logička pozadina, njome se utječe na odabir partnera, ona prijedlog čini konkretnim, pridonosi povećanju sposobnosti ostvarivanja učinka te osigurava da su krajnji korisnik i ciljne skupine dobro uključeni u projektne aktivnosti.

Koju ulogu imaju organizacije koje sudjeluju u udruženju znanja?

Podnositelj/koordinator: organizacija sudionica koja predaje prijedlog projekta u ime svih partnera. Koordinator preuzima potpunu odgovornost kako bi osigurao da se projekt provodi u skladu sa sporazumom. Zadaće su koordinatora sljedeće:

- zastupa udruženje i djeluje u njegovo ime prema Europskoj komisiji
- snosi financijsku i pravnu odgovornost za odgovarajuću operativnu, administrativnu i financijsku provedbu cijelog projekta
- koordinira udruženje u suradnji s projektnim partnerima.

Punopravni partneri su one organizacije sudionice koje aktivno pridonose postizanju ciljeva udruženja znanja. Svaki punopravni partner mora potpisati punomoć kojom se organizaciji koordinatorici prenosi odgovornost da djeluje kao glavni korisnik i da djeluje u njegovo ime za vrijeme provedbe projekta. Ako je relevantno, isto vrijedi i za partnere iz partnerskih zemalja.

Pridruženi partneri (izborno): u udruženja znanja mogu biti uključeni pridruženi partneri koji pridonose provedbi pojedinih zadataka/aktivnosti projekta ili podupiru širenje i održivost udruženja. Za potrebe upravljanja ugovorima „pridruženi partneri” ne smatraju se partnerima u projektu i ne dobivaju financijska sredstva. Međutim, njihova uključenost i uloga u projektu i različite aktivnosti moraju biti jasno opisani.

Pridruženi subjekti (izborno): organizacije koje pridonose ostvarenju ciljeva i aktivnosti projekta. Pridruženi subjekti moraju se navesti u zahtjevu za bespovratna sredstva i ispunjavati zahtjeve navedene u Prilogu III. (Pojmovnik) ovom Programskom vodiču.

Koji se kriteriji primjenjuju za ocjenjivanje prijedloga udruženja znanja?

U nastavku su navedeni formalni kriteriji koje mora ispuniti prijedlog udruženja znanja kako bi bio prihvatljiv za dobivanje bespovratnih sredstava u okviru programa Erasmus+:

Kriteriji prihvatljivosti

Prihvatljive organizacije sudionice	<p>Organizacija sudionica može biti bilo koja javna ili privatna organizacija, zajedno sa svojim pridruženim subjektima (ako ih ima), s poslovnim nastanom u zemlji sudionici programa ili u partnerskoj zemlji u svijetu (vidjeti odjeljak „Prihvatljive zemlje” u dijelu A ovog Vodiča).</p> <p>Ta organizacija, na primjer, može biti:</p> <ul style="list-style-type: none">• visoko učilište• javno ili privatno, malo, srednje ili veliko poduzeće (uključujući socijalna poduzeća)• znanstveni institut• javno tijelo na lokalnoj, regionalnoj ili nacionalnoj razini• organizacija aktivna u području obrazovanja, osposobljavanja i mladih• posrednik ili udruženje koje zastupa organizacije za obrazovanje, osposobljavanje ili mlade• posrednik ili udruženje koje zastupa poduzeća• tijelo za dodjelu akreditacija, potvrda ili kvalifikacija. <p>Visoka učilišta s poslovnim nastanom u zemlji sudionici programa moraju imati valjanu Povelju Erasmus za visoko obrazovanje (ECHE). Visoka učilišta iz prihvatljivih partnerskih zemalja koja sudjeluju u programu ne moraju imati Povelju Erasmus za visoko obrazovanje.</p>
Tko se može prijaviti?	<p>Svaka organizacija sudionica s poslovnim nastanom u zemlji sudionici programa može biti podnositelj zahtjeva. Ta organizacija podnosi zahtjev u ime svih organizacija koje sudjeluju u projektu.</p>
Broj organizacija sudionica	<p>Udruženja znanja transnacionalna su i uključuju najmanje šest neovisnih organizacija iz najmanje triju zemalja sudionica programa, od kojih su najmanje dva visoka učilišta te najmanje dva poduzeća.</p>
Trajanje projekta	<p>2 ili 3 godine. Trajanje se mora odabrati u fazi podnošenja prijedloga, na temelju cilja projekta i vrste aktivnosti planiranih tijekom vremena.</p> <p>U izvanrednim slučajevima trajanje udruženja znanja može se produljiti na zahtjev korisnika i uz suglasnost izvršne agencije za najviše 6 mjeseci. U tom slučaju ukupni iznos bespovratnih sredstava neće se mijenjati.</p>
Kome predati zahtjev?	<p>Izvršnoj agenciji za obrazovanje, audiovizualne medije i kulturu, koja ima sjedište u Bruxellesu.</p>
Kada predati zahtjev?	<p>Podnositelji moraju predati zahtjev za bespovratna sredstva najkasnije do 28. veljače u 12:00 (podne po briselskom vremenu) za projekte koji počinju 1. studenoga iste godine ili 1. siječnja sljedeće godine.</p>
Kako predati zahtjev?	<p>Pojedinosti o tome kako se prijaviti potražite u dijelu C ovog Vodiča.</p>

Organizacije podnositeljice zahtjeva ocjenjuju se na temelju relevantnih **kriterija za isključenje i odabir**. Više informacija potražite u dijelu C ovog Vodiča.

Kriteriji za dodjelu

Projekt se ocjenjuje na temelju sljedećih kriterija:

**Relevantnost prijedloga
(najviše 25 bodova)**

- Svrha: prijedlog je relevantan za ciljeve aktivnosti (vidjeti odjeljak „Koji su ciljevi i prioriteti udruženja znanja“).
- Dosljednost: prijedlog je utemeljen na pouzdanoj i primjerenom analizi potreba; ciljevi i proizvodi jasno su definirani, realistični i odnose se na pitanja koja su relevantna za organizacije sudionice i za aktivnost.
- Inovacije: u prijedlogu su uzete u obzir najnovije metode i tehnike koje dovode do inovativnih rezultata i rješenja karakterističnih za projekt.
- Europska dodana vrijednost: u prijedlogu je jasno prikazana dodana vrijednost koja proizlazi iz njegove transnacionalnosti i moguće prenosivosti.
- Usklađenost: u prijedlogu je naveden koherentan i opsežan skup prikladnih aktivnosti za ispunjenje utvrđenih potreba i postizanje očekivanih rezultata.
- Struktura: program rada jasan je i razumljiv i obuhvaća sve faze.

**Kvaliteta plana i provedbe
projekta
(najviše 25 bodova)**

- Upravljanje: vremenski raspored, organizacija, zadaci i odgovornosti dobro su definirani i realni. U prijedlogu su svakoj aktivnosti dodijeljena odgovarajuća sredstva.
- Kvaliteta i financijska kontrola: posebnim mjerama za ocjenjivanje procesa i rezultata osiguravaju se visoka kvaliteta i ekonomičnost provedbe projekta.
- Konfiguracija: predloženo udruženje znanja uključuje odgovarajuću kombinaciju partnera iz sektora visokog obrazovanja i poslovnog sektora s potrebnim profilima, vještinama, iskustvom, stručnošću i upravljačkom podrškom koji su potrebni za njegovo uspješno ostvarenje.
- Obveze: svaka organizacija sudionica sudjeluje u potpunosti u skladu sa svojim mogućnostima i posebnim područjima stručnosti.

**Kvaliteta projektnog tima i
sporazuma o suradnji
(najviše 30 bodova)**

- Partnerstvo: doprinosi partnera iz sektora visokog obrazovanja i poslovnog sektora znatni su, primjereni i komplementarni.
- Suradnja / timski duh: u prijedlog su uključeni jasan raspored i odgovornosti za transparentno i učinkovito donošenje odluka, rješavanje sukoba, izvješćivanje i komunikaciju među organizacijama sudionicama.
- Nagrada: projekt donosi jasnu dodanu vrijednost i korist svakoj partnerskoj organizaciji.
- Uključenost partnerskih zemalja: ako je primjenjivo, uključenost organizacije sudionice iz partnerske zemlje donosi nužnu dodanu vrijednost projektu.

Učinak i širenje (najviše 20 bodova)

- Iskorištavanje rezultata: u prijedlogu je prikazano kako će partneri i ostali dionici iskoristiti proizvode i kako će ti proizvodi dovesti do očekivanih ishoda. Uvedene su odgovarajuće mjere za ocjenjivanje ishoda projekta. U prijedlogu su navedeni načini za mjerenje iskorištavanja tijekom životnog ciklusa projekta i nakon njega.
- Širenje: u projektu je naveden jasan plan širenja rezultata, koji uključuje odgovarajuće aktivnosti, alate i kanale kako bi se osiguralo da će se tijekom životnog ciklusa projekta i nakon njega rezultati i koristi učinkovito širiti među dionicima i javnosti koja ne sudjeluje u projektu.
- Učinak: u prijedlogu su prikazani društveni i gospodarski značaj i doseg. Navedene su prikladne mjere za praćenje napretka i procjenu očekivanog učinka (kratkoročnog i dugoročnog).
- Otvoreni pristup: ako je relevantno, u projektu se opisuje kako će materijali, dokumenti i producirani medijski sadržaji biti besplatno dostupni i kako će se promovirati s pomoću otvorenih licenci bez nesrazmjernih ograničenja.
- Održivost: prijedlog sadržava odgovarajuće mjere i resurse kako bi se osiguralo da će se partnerstvo, rezultati i koristi projekta održati i nakon životnog ciklusa projekta.

Prijedlozi moraju dobiti najmanje 70 bodova kako bi se mogli uzeti u obzir za financiranje. Osim toga, moraju dobiti najmanje 13 bodova za kategorije „relevantnost projekta” i „kvaliteta plana i provedbe projekta”, 16 bodova za kategoriju „kvaliteta projektnog tima i sporazuma o suradnji” i 11 bodova za kategoriju „učinak i širenje”.

Što biste još trebali znati o toj aktivnosti?

Osiguravanje kvalitete mora biti sastavnica ugrađena u projekt kako bi se osiguralo da udruženja znanja uspješno ostvare očekivane rezultate i postignu učinak koji daleko nadilazi same partnerske organizacije. Udruženja znanja moraju ostvariti ciljne aktivnosti širenja kojima se dopire do dionika, donositelja politika, stručnjaka i poduzeća. Tijekom provedbe projekta udruženja znanja trebala bi objavljivati publikacije, kao što su izvješća, priručnici, smjernice itd. Općenito bi rezultati trebali biti dostupni u obliku otvorenih obrazovnih sadržaja te na odgovarajućim stručnim i sektorskim platformama ili platformama nadležnih tijela. Udruženjima znanja trebali bi se stvoriti novi načini i instrumenti za olakšavanje njihove suradnje i za osiguravanje nastavka partnerstva između visokog obrazovanja i poslovnog sektora.

Udruženja znanja nova su i ambiciozna aktivnost; podliježu posebnoj praćenju koje zahtijeva aktivno sudjelovanje svih sudionika i dionika. U okviru udruženja znanja predviđa se njihovo sudjelovanje u tematskim klasterima za potporu uzajamnom obogaćivanju, razmjeni dobrih praksi i zajedničkom učenju. Osim toga, određena proračunska sredstva u okviru udruženja znanja trebala bi biti rezervirana za prezentaciju projekta i rezultata na forumima između sveučilišta i poslovnog sektora i/ili ostalim važnim događanjima (najviše pet za vrijeme trajanja projekta).

Koja su pravila financiranja?

Proračun projekta mora se sastaviti na temelju sustava jediničnih troškova. Sustav „jediničnih troškova” pojednostavnjeni je oblik određivanja iznosa bespovratnih sredstava. Takvi pojednostavnjeni oblici bespovratnih sredstava po svojoj prirodi predstavljaju doprinose za osnovne troškove projekta koji nisu naknada za stvarne rashode povezane s konkretnim aktivnostima u projektu. U slučaju projekata udruženja znanja utvrđeni jedinični troškovi primjenjuju se na projektnu sastavnicu koja se odnosi na osoblje. To su unaprijed određeni doprinosi utvrđeni po radnom danu po kategoriji radnika.

Proračun projekta mora se izraditi na temelju sljedećih pravila financiranja (u EUR):

**Maksimalni doprinos EU-a koji se dodjeljuje za dvogodišnje udruženje znanja:
700 000 EUR**

**Maksimalni doprinos EU-a koji se dodjeljuje za trogodišnje udruženje znanja:
1 000 000 EUR**

Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Potpora za provedbu Doprinos za sve aktivnosti izravno povezane s provedbom projekta (osim za moguću ugrađenu mobilnost), uključujući: upravljanje projektom, projektne sastanke, intelektualne proizvode (kao što su kurikulumi, pedagoški materijali, <u>otvoreni obrazovni sadržaji</u> , alati IT-a, analize, ispitivanja itd.), širenje, sudjelovanje na događanjima, konferencijama, putovanja itd. Broj dana i profil osoblja koje sudjeluje po pojedinoj zemlji predstavlja temelj za računanje doprinosa EU-a.	Doprinos jediničnim troškovima	B2.1 po uključenom voditelju po danu rada na projektu	Uvjet: podnositelji zahtjeva morat će opravdati vrstu i količinu resursa koji su potrebni za provedbu predloženih aktivnosti i proizvoda. Proizvodi bi trebali biti znatni u smislu kvalitete i kvantitete kako bi bili prihvatljivi za dodjelu ove vrste bespovratnih sredstava.
		B2.2 po istraživaču / nastavniku / voditelju osposobljavanja po danu rada na projektu	
		B2.3 po uključenom tehničaru po danu rada na projektu	
		B2.4 po članu administrativnog osoblja po danu rada na projektu	

* Vidjeti Međunarodnu standardnu klasifikaciju zanimanja - ISCO
<http://www.ilo.org/public/english/bureau/stat/isco/isco08/index.htm>

Dodatna pravila financiranja za aktivnosti mobilnosti koje se ostvaruju u okviru udruženja znanja (izborno financiranje)

	Prihvatljivi troškovi	Mehanizam financiranja	Iznos	Pravilo za dodjelu
Putovanje	Doprinos za putne troškove sudionika od mjesta podrijetla do mjesta u kojem se provodi aktivnost i natrag	Doprinos jediničnim troškovima	Za udaljenosti od 100 do 1999 km: 275 EUR po sudioniku Za udaljenosti od 2000 km ili više: 360 EUR po sudioniku Aktivnosti usmjerene na osoblje do 14. dana aktivnosti: 100 EUR po danu po sudioniku + od 15. do 60. dana aktivnosti: 70 EUR po danu po sudioniku	Uvjet: podnositelj prijedloga morat će obrazložiti da su aktivnosti mobilnosti potrebne za postizanje ciljeva i rezultata projekta. Udaljenost se izračunava kalkulatorom udaljenosti koji podupire Europska komisija ³ . Podnositelj prijedloga mora navesti udaljenost jednosmjernog putovanja za izračun iznosa bespovratnih sredstava EU-a kojim će se financirati povratno putovanje ⁴
Troškovi boravka	Doprinos troškovima boravka sudionika tijekom aktivnosti	Doprinos jediničnim troškovima	Aktivnosti usmjerene na učenike: do 14. dana aktivnosti: 55 EUR po danu po sudioniku + od 15. do 60. dana aktivnosti: 40 EUR po danu po sudioniku	

Tablica A - Provedba projekta (iznosi u EUR po danu) u zemljama sudionicama programa

Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje je uključeno u projekt i b) zemlji organizacije sudionice čije je osoblje uključeno u provedbu.

	Voditelj	Nastavnik / voditelj osposobljavanja / istraživač / osoba koja radi s mladima	Tehničar	Administrativno osoblje
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Danska, Irska, Luksemburg, Nizozemska, Austrija, Švedska, Lihtenštajn, Norveška	353	289	228	189
Belgija, Njemačka, Francuska, Italija, Finska, Ujedinjena Kraljevina, Island	336	257	194	157
Češka, Grčka, Španjolska, Cipar, Malta, Portugal, Slovenija	197	164	122	93
Bugarska, Estonija, Hrvatska, Latvija, Litva, Mađarska, Poljska, Rumunjska, Slovačka, Srbija, Republika Sjeverna Makedonija, Turska	106	88	66	47

Tablica B - Provedba projekta (iznosi u EUR po danu) u partnerskim zemljama

Iznosi ovise o: a) profilu osoblja koje je uključeno u projekt i b) zemlji organizacije sudionice čije je osoblje uključeno u provedbu.

	Voditelj	Nastavnik / voditelj osposobljavanja / istraživač	Tehničar	Administrativno osoblje
	B2.1	B2.2	B2.3	B2.4
Australija, Kanada, Katar, Kuvajt, Makao, Monako, San Marino, Sjedinjene Američke Države, Švicarska	353	289	228	189
Andora, Brunej, Japan, Novi Zeland, Singapur, Ujedinjeni Arapski Emirati, Država Vatikanskoga Grada	336	257	194	157
Bahami, Bahrein, Hong Kong, Izrael, Koreja (Republika), Oman, Saudijska Arabija, Tajvan	197	164	122	93
Afganistan, Albanija, Alžir, Angola, Antigva i Barbuda, Argentina, Armenija, Azerbajdžan, Bangladeš, Barbados, Belize, Benin, Bjelarus, Bocvana, Bolivija, Bosna i Hercegovina, Brazil, Burkina Faso, Burundi, Butan, Cookovi otoci, Côte d'Ivoire, Crna Gora, Čad, Čile, Demokratska Republika Kongo, Demokratska Republika Timor-Leste, Dominika, Dominikanska Republika, državno područje Rusije priznato međunarodnim pravom, državno područje Ukrajine priznato međunarodnim pravom, Džibuti, Egipat, Ekvador, Ekvatorska Gvineja, El Salvador, Eritreja, Etiopija, Fidži, Filipini, Gabon, Gambija, Gana, Grenada, Gruzija, Gvajana, Gvatemala, Gvineja, Gvineja Bisau, Haiti, Honduras, Indija, Indonezija, Iran, Irak, Jamajka, Jemen, Jordan, Južna Afrika, Južni Sudan, Kabo Verde, Kamerun, Kambodža, Kazahstan, Kenija, Kiribati, Kina, Kirgistan, Kolumbija, Kongo, Komori, Koreja (DNR), Kosovo, Kostarika, Kuba, Laos, Lesoto, Libanon, Liberija, Libija, Madagaskar, Malavi, Maldivi, Malezija, Mali, Maroko, Maršalovi Otoci, Mauricijus, Mauritanija, Meksiko, Mikronezija - Federativne države, Mjanmar, Moldova, Mongolija, Mozambik, Namibija, Nauru, Nepal, Niger, Nigerija, Nikaragva, Niue, Pakistan, Palau, Palestina, Panama, Papua Nova Gvineja, Paragvaj, Peru, Ruanda, Salomonovi Otoci, Samoa, Sejšeli, Senegal, Sijera Leone, Sirija, Somalija, Srednjoafrička Republika, Sudan, Surinam, Svazi, Sveta Lucija, Sveti Kristofor i Nevis, Sveti Toma i Prinsipe, Sveti Vincent i Grenadini, Šri Lanka, Tadžikistan, Tajland, Tanzanija, Tonga, Togo, Trinidad i Tobago, Tunis, Turkmenistan, Tuvalu, Uganda, Urugvaj, Uzbekistan, Vanuatu, Venezuela, Vijetnam, Zambija, Zimbabve	106	88	66	47

1. Obnovljeni plan EU-a za visoko obrazovanje,

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1496304694958&uri=COM...>

2. Komunikacija EU-a o otvaranju obrazovanja iz 2013.:

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/HR/TXT/PDF/?uri=CELEX:52013DC0654&from=EN>

3. http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_hr.htm

4. Na primjer, ako osoba iz Madrida (Španjolska) sudjeluje u aktivnosti koja se održava u Rimu (Italija), podnositelj prijedloga a) izračunava udaljenost od Madrida do Rima (1365,28 km), b) odabire primjenjiv raspon udaljenosti putovanja (tj. od 500 do 1999 km) i c) izračunava bespovratna sredstva EU-a kojima će osigurati doprinos za putne troškove sudionika od Madrida do Rima i natrag.

